

Jsme spokojeni s tím co máme?

Kázání faráře Vladimíra Kopeckého
na text Fp 4, 10-14
v neděli Díkčinění 2. října 2005

Vidět dobré věci a vděčně je připomínat není obvyklé. Obvyklé je stěžovat si na poměry a naříkat, jak těžko se žije a co všechno chybí ke štěstí a spokojenosti. Na rozdíl od dřívějších nedávných časů může dnes každý bez obav kritizovat kohokoli a cokoli, poukazovat na všelijaké nedostatky a hlasitě projevovat nespokojenost. Jsme tedy nespokojeni. Netvrdím, že ve světě kolem nás, ve společnosti, v níž žijeme, a v našem vlastním životě je všechno v pořádku. Mnoho věcí je bezesporu třeba změnit a mnohé vztahy je jistě nutno napravit. Pokud si však jen stěžujeme a naříkáme na poměry, jde to s křesťanskou vírou stěží dohromady. Připadá vám snad správné a křesťanské, jsme-li stále nespokojeni s tím, jak se nám právě vede? Shledáváte něco kristovského v neustálém poukazování, že se máme špatně, že se sousedům daří lépe, nebo že někdo kdesi jinde dostává za stejnou práci víc než my? Kde jsme se naučili závistivě pošilhávat po těch, kteří si mohou dovolit víc než my? Jak to, že se pořád ohlížíme po menšině, které se daří lépe než nám, a téměř nevnímáme většinu dnešních lidí, která se má mnohem hůř než my. Byl snad Ježíš, který dobrovolně přijal krušný lidský úděl, nespokojený, závistivý, ukřivděný a unaříkaný?

Nespokojenost, závist, ukřivděnost a stálé nářky se přičí evangeliu, jemuž nasloucháme a které kážeme. Evangelium se přece projevuje nadějí, láskou a vírou, ne podezíráním, zlobou a otráveností. Dovedeme si představit Ježíše, jak si nazlobeně stěžuje, že je špatně zabezpečen, že mizerně bydlí, že za svou službu nedostává pořádný plat, že ve společnosti nemá postavení, jaké si zaslouží, a že si ho lidé dost neváží? Zamysleli jsme se někdy nad tím, co přimělo třeba Alberta Schweizera nebo matku Terezu k rozhodnutí vyměnit pohodlí a bezpečí za dřinu, nepohodu a nejistotu ve službě těm nejposlednějším mezi lidmi.

Čím víc si uvědomujeme svěřené poslání, tím snáz se vyrovnáváme s nepohodlím a strádáním. Čím hlouběji se ponoříme do úkolu dosvědčit Krista v danou chvíli na daném místě, tím svobodnější se stáváme vůči sobě samým, svým potřebám a své vlastní životní úrovni. Na to nás upozorňuje apoštol Pavel slovy, která kdysi psal filipským křesťanům. Není to laciné náboženské poučování. Pavel byl totiž v té době zatčen a zrovna seděl ve vězení. Nevíme, zda to bylo v Římě, v Cesareji nebo v Efezu. Na tom nezáleží. Důležité je, jak odpovídá na krušné a nebezpečné postavení, v němž se ocitl. Nic nemá a neví, co s ním bude zítra. V jeho slovech však není ani náznak nespokojenosti, nářku nebo žehráni na těžký úděl. Nenaříkám si na nedostatek. Naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. Dovedu trpět nouzi.

Něco takového moc často neslycháme. Občas narazíme na někoho, kdo se chlubí, co má, a plánuje, co ještě získá. Nejčastěji se potkáváme s lidmi, kteří nikdy nemají dost. Takoví býváme všichni. Narazili jste někdy na člověka, který vám opravdu upřímně řekl: „Jsem spokojen s tím, co mám.“ Taková řeč nás udivuje a dráždí, zejména poví-li to někdo, kdo žije skromně, nemá ničeho nazbyt, nebo se dokonce ocitl v nouzi. Říká-li: „Mně to stačí, já si nestěžuji“, máme pocit, že to nejspíš nemá v hlavě v pořádku. Vůbec si neuvědomujeme, jakou osvobodivou moc má takové slovo v době, kdy se životním cílem většiny lidí stává hrabat a mít víc a víc. I v církvi žijeme v jakési podivné rozdvojenosti. Na jedné straně ze

všech sil hlásáme, že skromnost a odříkání jsou křesťanské ctnosti. Na druhé straně však nedovedeme být vděční, zdá-li se nám, že máme málo. Děsí nás představa nouze a máme zato, že církev nemůže nikomu posloužit, není-li dostatečně zabezpečena.

Nečekejte, že vás teď místo kázání evangelia začnu zvat k poustevnickému životu a budu vám předvádět vlastní příkladnou odříkavost. Jsem totiž stejný jako vy všichni a nemám se v tomto ohledu čím chlubit. Pavlovo vyznání adresované Filipánům ostatně není chválou nouze ani ujišťováním, že nás odříkání zachrání. Je to jen střízlivé pozvání k vděčnosti za to, co právě máme. Je to odkaz ke zdroji síly, kterou nezbytně potřebujeme, octneme-li se v nouzi a musíme-li se bez toho či onoho obejít.

Apoštolova řeč pokračuje jinak, než by si přáli lidé, kteří za nejsprávnější pokládají poustevnické pohrdání radostmi pozemského života a okázale zavrhnou pohodlí, které život nabízí. Apoštol překvapivě píše: Dovedu mít hojnost. My všichni, kterým je lépe v pohodě než v nouzi, my všichni, kteří umíme ocenit dobré věci i krásy života, se z toho můžeme právem těšit. Nemusíme mít špatné svědomí, dopřejeme-li si dobré jídlo a vybrané víno i lečjaké další potěšení, které nám život nabízí. Ke křesťanské víře nepatří stále chmuřit tvář a zbytečně se upejpat. Dejme se apoštolovým slovem ujistit, že věřící člověk umí užívat dobrých darů, dovede vychutnávat krásy života a ví si rady s hojností. Nedejme se svádět těmi, kteří to nevědí, neznají, co je pohoda, radost a veselí, a proto je nepřejí ani ostatním.

Křesťanská svoboda, o níž Pavel svědčí, má však dvě stránky: Dovedu trpět nouzi a dovedu mít hojnost. Dovedu být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu. Ta poslední věta je nejdůležitější. V ní je obsaženo vrcholné vyznání víry. Kristus je branou a klíčem ke křesťanské svobodě. Díky jemu si víme rady s nouzí i s hojností. V Kristu je možné unést to i ono, nenaříkat si a obstát ve všem.

Kdybychom si bez odkazu ke Kristu řekli, „všecko mohu“, bylo by to velmi nebezpečné. Leckdo pokládá za vrcholnou svobodu, může-li dělat, co si zamane. Běda však, rozhodují-li o všem jenom naše pocity a chutě. Dělá-li každý z nás, co ho právě napadne, nemůže být o svobodě ani řeči. Nastupuje zvěle a vzniká džungle, v níž vítězí ten, kdo je silnější, drzejší a bezohlednější. Bez odpovědnosti není svobody. Proto je obsah naší svobody vymezen odkazem ke Kristu. Mohu všecko. Rozhodující však je, co chci a co ne. Kristus nás svým dílem osvobozuje od hříchu, od svévole. Díky Kristu se pro nás stává přitažlivým to, co odpovídá Boží cestě milosrdenství a pokoje. K našemu vlastnímu údivu nás odpuzuje to, co této cestě odporuje. Můžeme a chceme, co odpovídá Kristu. Můžeme, ale nechceme, co mu odporuje. Takovou svobodu nám Kristus dobyl a dává.

Jen proto si víme rady s hojností i s nouzí. Nadbytek, je-li nám dopřán, není příležitostí k hříšnému plýtvání a bezuzdné požívačnosti. Nedostatek, musíme-li jej snášet, neprobouzí závist, zlobu, zatrpklost a zoufalství. Obojí, hojnost i nouze, vede v Kristu ke společenství, ke vzájemnému sdílení. V hojnosti je příležitost pomáhat potřebným a v nouzi je možnost nalézt pomoc.

Na tohle myslí apoštol, když píše: Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: Být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Být zasvěcen do nadbytku, znamená užívat ho společně s druhými a přispět pomocí, kde se něčeho nedostává. Svoboda, do níž nás svým dílem uvádí Kristus, sahá daleko za hranice vlastního sboru a daleko za hranice křesťanské církve. Nikdo nemá tak dobré předpoklady jako křesťané k podpoře jakéhokoli dobrého díla, které v našem

nemilosrdném světě přispívá k lásce a lidskosti. Není-li to vidět, měli bychom se začít vážně ptát proč.

Apoštolova vznešená řeč o křesťanově svobodě a o jejích důsledcích, začíná i končí v překvapivě všední poloze. Velmi jsem se zaradoval, že už zase rozkvetla vaše péče o mne. Učinili jste dobře, když jste mi pomohli v mých těžkostech. Máme chuť říci: Tak vida, apoštolovi se snadno říká, že si nenaříká na nedostatek, když ho bratři a sestry ve vězení dobře zaopatřili. Faráři se to také dobře mluví, když ví, že ho v případné nouzi sbor hlady umřít nenechá. Dáme-li se svést k těmto potměšilým úvahám, které jsou nám vlastní, ztratí se nám poslední důležitá věc, na niž chtěl apoštol Filipany i nás upozornit.

Díky Kristu jsme nejen připraveni v hojnosti dobře užívat života a ze svého dávat druhým. Díky jemu jsme také připraveni v nouzi se uskrovnit, nestěžovat si, beze studu přijímat pomoc, vážit si jí a být za ni vděční. To také není samozřejmé. I k tomu potřebujeme být Kristem osvobozeni. On přece dal sám sebe, abychom my v jeho oběti našli pomoc a vděčně ji přijímali.

Kristovo dílo a jeho překvapivé působení v lidských srdcích i v lidských vztazích jsou příčinou vděčné radosti, která prostupuje celým Pavlovým dopisem. Spolu s apoštolem a se všemi křesťany na ní máme podíl také my, ať nás v životě potká cokoli.

Modlitba:

*Pane Bože,
prosíme, ať nás nouze nezlomí a hojnost nesvede.
Proměňuj svým Duchem naše srdce,
ať dovedeme radostně dávat a vděčně přijímat.
V nadbytku i v nedostatku nám dopřej radovat se z tvé lásky
a děkovat za Boží dobrotu, kterou den co den nově poznáváme. Amen.*

Zdroj: http://ccestritez.sweb.cz/kazani/2005_rijen_02_Kopecky.htm